

IN MEMORIAM

JAN DERCKS

geboren 17 Mei 1911, overleden in het
Concentratiekamp Hamelen 3 December
1944

21 Juli 1943:

EEN zwarte dag voor Bergen op Zoom en de weerstandsbeweging aldaar. Aarzelend gingen de berichten van mond tot mond - huiszoeking bij Jan Dercks, Jan Dercks opgepakt, andere personen thuis gearresteerd, weer anderen ingerekend toen zij aan een door de S.D. bezet huis belden.

Wat dat alles te beteekenen had, welk een slag dat was, wisten toen ter tijde slechts weinigen. Later is er wat meer uitgelekt en nu is het op het moment wel gemeengoed geworden in West-Brabant, dat Jan Dercks een van de felste strijders is geweest in bezettings-tijd.

Immers, er was geen enkel ondergronds front, of Jan kende de knepen van het vak, dat daar beoefend diende te worden. Jan verzorgde de berichtgeving naar de overzijde, van waar wij onze bevrijding wachten. Jan had een speciale groep gevormd om daarmee op te kunnen treden zoodra de bevrijding onderweg was. Jan zorgde, dat de gaangen van N.S.B.'ers en ander gespuis werden nagegaan. Jan zorgde voor de distributie van ondergrondse bladen. Jan zorgde er voor, dat menschen, die als arbeidsslaven werden opgecommandeerd onderdoken en dat zij daarvoor een plaatsje kregen. Hij wist hen aan de noodige papieren en aan geld te helpen, vaak zelfs aan werk. Hij was de vraagbaak, de raadsman, soms de gids en mogelijk nog wel meer voor de menschen, die met de revolver in de vuist

onderduikers wisten te helpen aan wat de officieele diensten hun onthielden.

Kortom, Jan Dercks was een van de centrale figuren in den strijd, de onvertelzettelijke man, die dag en nacht in de weer was voor onzen vaderlandschen strijd die alles aan kon en die alles aandurfde.

Dat wisten de ingewijden en daarom vreesden zij voor Jan het ergste, toen het aan de S.D. gelukt was door een in Bergen op Zoom binnengesmoken spion de bestaande organisatie op te rollen en de allerbeste werkers te arresteren.

Maanden verstreken, tijdeas welke het proces sleepende werd gehouden: maanden van martelende onzekerheid, en voor de gevangenen, en voor de achtergeblevenen, die zaken wisten, waar de S.D. nog slechts naar kon raden. Einde-lijk, na een jaar de verschrikkelijke uitspraak: het doodvonnis.

Ook dat werd nog niet voltrokken. De gevangenen werden overgebracht naar Duitschland en moesten weer wachten eindeloos, eindeloos lange dagen. Dit is voor Jan te veel geweest. Zijn actieve geest is door dit niets-doen geknauwd. Ook zijn lichamelijke krachten verminderden en op den 3den December 1944 kwam voor hem de verlossing.

Eerst verleden week bij den terugkeer van zijn andere gevangenen lotgenooten kregen wij de verschrikkelijke zekerheid die voor ons een domper zet op onze blijdschap over de overwinning der geallieerden en de knechting van het Duitse beest.

Jan Dercks, bij ons, werkers in bezettingstijd zult gij als martelaar steeds in gedachten blijven. God, die de mensche-lijke roerselen kent, zal U den eeuwigen vrede al reeds geschonken hebben, die hier op aarde Uw deel niet mocht zijn. Mogen wij, die gespaard bleven, U in onze verdere daden waardig zijn.

Bar.